

Crònica

Mil i un Quixots a Peralada

L'exposició bibliogràfica de la biblioteca del castell de Peralada, enriquida amb objectes d'època del Museu, suposa la primera manifestació expositiva de Catalunya amb fons propis per commemorar el quart centenari de l'edició d'*El Ingenioso Hidalgo Don Quixote de la Mancha*.

El títol «Mil i un Quixots a Peralada» porta implícits dos missatges: revelar el gran nombre d'edicions aplegades a la biblioteca peraladenc i significar la rellevància de les peces custodiades.

La col·lecció iniciada per Miquel Mateu i Pla (1898-1972) disposa de 5.000 volums, dels quals més d'un miler corresponen a les diferents impressions de la principal obra de Miguel de Cervantes Saavedra (1547-1616), *El Ingenioso Hidalgo don Quixote de la Mancha*, considerada l'obra més important de la literatura universal.

Un dels objectius de l'exposició és mostrar els principals tresors bibliogràfics conservats, entre els quals hem de distingir les edicions més antigues i populars (segles XVI i XVII) de les més sumptuoses (aparegudes a partir del segle XVIII). Entre les obres del primer grup cal ressaltar l'exemplar més antic corresponent a la primera edició de València de 1605; l'edició prínceps de la

segona part impresa a Madrid el 1615; la primera i segona part de Barcelona de 1617; la segona part apòcrifa, escrita sota el pseudònim d'Alonso Fernández de Avellaneda (Tarragona, 1614), i la de Madrid de 1674 o la de Barcelona de 1755 il·lustrada amb xilografies.

Entre les obres monumentals es mostra l'editada en castellà a Londres el 1738, la de la Real Academia de Joaquín Ibarra de 1780 i la de Madrid de Sancha de 1797.

Com a biblioteca especialitzada en història de l'art s'ha intentat també mostrar l'evolució iconogràfica dels protagonistes de la novel·la, Don Quixote i l'escuder Sancho Panza, i de les diferents escenes, veure la seva evolució al llarg dels segles i comprovar la plasmació d'aquesta iconografia en algunes obres d'art pròpies: en olis que segueixen els models de Coypel; altres de Pellicer; de Sert; aquarel·les de Tusell; en els gravats de Coypel; de Van der Banck; de Pinelli; de José

del Castillo; de Johannot; de Doré; les litografies de Salvador Dalí i en els objectes més diversos. Val la pena ressaltar que la iconografia cervantina va ser una de les primeres a entrar en el món del *merchandising*, i es convertí en una de les principals icones de la cultura de masses.

Els aspectes desgranats en l'exposició són la repercussió i ràpida difusió de l'obra cervantina en el món gràcies a les nombroses traduccions en les més diverses llengües i a l'adaptació del text per a infants i adolescents.

No s'ha volgut prescindir de mostrar algunes rareses i curiositats, algunes úniques, com la dedicatòria quixotesca de Salvador Dalí a Miquel Mateu —dibuix que s'ha convertit en el logotip de les actuacions del Grup Peralada—, a qui defineix com a «Quixot de Portlligat», el manuscrit en armeni o les impressions sobre suro realitzades a la vila baixempordanesa de Sant Feliu de Guíxols.

Cervantes dedica un dels primers paràgrafs a la gastronomia; al llarg de l'obra les referències a aquest tema sovintegen, i han provocat fortes disquisicions les equivalèn-

cies a alguns àpats esmentats a la novel·la, com és el cas dels «duelos y quebrantos». La gastronomia és un dels apartats tractats de manera rellevant en l'exposició, reforçat per objectes d'època que evocuen el segle XVII i pel menú, elaborat pels restauradors de la casa, que sota l'epígraf «Un menú de locura» s'oferirà a partir del mes d'abril.

L'autor, Miguel de Cervantes, els estudis sobre la seva vida, la seva obra, els catàlegs crítics, els catàlegs de les més recents manifestacions amb relació al quart centenari, les múltiples interpretacions figurades del seu retrat i un simulacre del seu escriptori també hi són presents, i com a complement, l'ambientació d'objectes d'època de les col·leccions del Museu del Vidre i Ceràmica i d'altres que normalment no estan a l'abast del públic.

La visita suposarà una passejada per la història de la tipografia, de la il·lustració i de l'enquadernació, en definitiva, de la història del llibre, de l'autor i de l'època que li va tocar viure: l'Espanya del Segle d'Or.

Inés Padrosa Gorgot